

Antti Rantakangas kesk ym.

Kirjallinen kysymys kilpirauhaspotilaiden hoidon saatavuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Tein kirjallisen kysymyksen jo keväällä 2019 (KK 636/2018 vp) kilpirauhaspotilaiden hoidosta ja mahdollisuudesta saada eläinperäistä, biologista (T3/T4) lääkehoitoa kilpirauhasen vajaatoimintaan koko Suomen alueella. Kysymyksen perusteena oli vuodesta 2013 jatkunut lääkärin ammatinharjoittamisen rajoittaminen perusteena, että lääkärit olivat määränneet kilpirauhashoitoihin T3-lääkkeitä. Erityisesti kirvoittajana oli Valviran päätös rajoittaa kokeneen, väitelleen lääketieteen tohtorin ja sisätautien erikoislääkärin oikeutta hoitaa kilpirauhas sairauksia. Tietooni on tullut, että hänen potilaillaan Pohjois-Suomessa on vaikeuksia saada uusittua eläinperäistä, sekä T4- että T3-hormonia sisältävää kilpirauhaslääkettä.

Saamani vastaus oli siltä osin puutteellinen, että siinä ei vastattu kysymykseen kilpirauhasvalmisteiden saatavuudesta koko Suomen alueella, vaikka tätä erityisesti kysyin. Ministeri vetosi vastauksessaan useasti palveluvalikoimaneuvosto PALKO:n kilpirauhashoitoja koskevaan lausuntoon 21.5.2015, vaikka eduskunnan oikeusasiamies pitää 22.12.2017 antamallaan päätöksellä PALKO:n kyseistä kilpirauhaslausuntoa lainvastaisena ja pyytää PALKO:lta toimenpiteitä tämän johdosta. Saamassani vastauksessa ei ole otettu huomioon oikeusasiamiehen päätöstä. Oikeusasiamiehen päätös EOAK/5315/2016: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/ratkaisut/-/eoar/5315/2016>

On syytä huomioida, että PALKO:n kilpirauhaslausunto käsitteli hoitoa pelkällä T3-hormonilla eli nk. T3-monoterapiaa. Eläinperäinen kilpirauhaslääke taas sisältää sekä T4- että T3-hormoneja ja on nk. yhdistelmä lääke. Tällaista yhdistelmä lääkettä PALKO:n kilpirauhaslausunto ei käsittele ollenkaan. Vetoaminen oikeusasiamiehen laittomana pitämään ja täysin toisenlaista lääkettä käsittelevään PALKO:n lausuntoon on yksinkertaisesti virheellinen.

Eläinperäisiä kilpirauhaslääkkeitä on Suomessa täysin laillisesti saatavilla Fimean erityislupahakemuksella. Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin ylläpitämässä, lääkäreille tarkoitettussa lääketietokannassa on erikseen tiedot neljästä eri eläinperäisestä kilpirauhaslääkkeestä. Näistä lääkkeistä annetaan suomenkielinen avaussivu sekä pitkä valmisteyhteenvedo. Eläinperäisen kilpirauhaslääkityksen kustannukset ovat noin 50—200 euroa kuukaudessa.

Eläinperäisten kilpirauhaslääkkeiden käyttöaiheena on kilpirauhasen vajaatoiminta. Valmisteyhteenvedon mukaan eläinperäisiä kilpirauhaslääkkeitä voidaan käyttää myös raskauden aikana. Lääkkeen annostukset on annettu eri-ikäisille potilaille vauvoista aina ikäihmisiin. Tiedot eläinperäisistä kilpirauhaslääkkeistä löytyvät myös lääkevalvontaviranomainen Fimean tiedostoista,

Kirjallinen kysymys KK 109/2019 vp

joista myös ilmenee, että näille lääkkeille ei ole asetettu mitään määräämisehtoa. Tämä tarkoittaa sitä, että näitä lääkkeitä saa määrätä jokainen lääkäri eikä hänen tarvitse olla erikoislääkäri.

Valviran asettama ammatinharjoittamisen rajoitus on jättänyt monet kilpirauhaspotilaat ilman hoitavaa lääkäriä. Saamieni tietojen mukaan monet ammatinharjoittamisen rajoituksen saaneen sisätautien erikoislääkärin potilaat ovat tällä hetkellä ilman hoitavaa lääkäriä.

Potilailla, joilla on diagnosoitu kilpirauhasen vajaatoiminta, johon yleisin kilpirauhaslääke Thyroxin (joka sisältää pelkkää T4-hormonia) ei ole antanut riittävää apua, voidaan kansainvälisten suositusten mukaan kokeilla yhdistelmälääkitystä. Yhdistelmälääkitys voi olla synteettinen tai eläinperäinen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin sosiaali- ja terveysministeriö ryhtyy varmistaakseen eläinperäisten, biologisten kilpirauhashoitojen saatavuuden kaikkialla Suomessa ja edistääkseen eri kilpirauhashoitojen saatavuutta ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tietämystä eri kilpirauhaslääkkeistä?

Helsingissä 11.9.2019

Antti Rantakangas kesk
Katja Hänninen vas
Pauli Kiuru kok